

Harku IV lubjakivikarjääri laienduse rajamise ja töötamisega kaasneva KMH programmi seisukoht

Esitasite Terviseametile (edaspidi amet) keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 15¹ lg 1 ja lg 4 alusel seisukoha saamiseks Harku IV lubjakivikarjääri laienduse rajamise ja töötamisega kaasneva keskkonnamõju hindamise (edaspidi KMH) programmi.

AS Harku Karjäär taotleb mäeeraldise ja teenindusmaa piiride muutmist ja loa kehtivusaja pikendamist 30 aasta võrra. Taotleb Harku IV lubjakivikarjäär asub Harju maakonnas Saue vallas Hüüru külas Harku lubjakivimaardlas. Mäeeraldis pindala on 48,98 ha ja teenindusmaa pindala on 51,66 ha ning mäeeraldis hõlmab Harku maardla aktiivseid tarbevaru plokkke 33, 34 ja aktiivset reservvaru plokki 28 ning mäeeraldisel on ehituslubjakivi maavaravaru (seisuga 30.09.2021) kokku 3541,213 tuh m³. Kaevandatud lubjakivist toodetakse killustikku, mida kasutatakse peamiselt teede- ja üldehituses ning betooni tootmiseks.

KMH eesmärk on anda ülevaade kavandatava tegevuse kohta sobivaima lahendusvariandi, millega on võimalik vältida või vähendada ebasoodsat mõju keskkonnale.

Harku IV lubjakarjääri laienduse rajamise ja töötamisega kaasneva KMH programmis (OÜ Inseneribüroo STEIGER, 2023) on välja toodud järgnev:

- „Maavara kaevandamisel kasutatav tehnika ja transport põhjustab müra ning tahkete osakeste (edaspidi ka tolm) levimist ümbruskonda. Ülenormatiivne müra ja tahkete osakeste kontsentratsioonid võivad häirida piirkonna elanikke ja loomastikku, mistõttu tuleb kaevandajal tagada piirnormidest kinnipidamine väljaspool tootmisterritooriumi.“
- „Müra levik sõltub eeskätt kasutatavate mäemasinate ja seadmete helivõimsustasemetest, nende paiknemisest mäeeraldisel ja tööajast. KMH käigus tehakse modelleerimise teel kindlaks müra ja tolmu leviku ulatus mäeeraldise toimuvatest tööprotsessidest ja väljaveotedelt ning tuuakse välja leevendavad keskkonnameetmed nende leviku ära hoidmiseks.“
- „Tolmu tekitajateks on karjääris samad masinad ja seadmed, mis tekitavad ka müra. Kaevandamismasinate tekitatud tolmu hulk näiteks kaevisel laadimisel on minimaalne (lõhatud paekivi loodusliku niiskuse jämeda tükilisuse tõttu. Kaevisel transportimisel samuti tolmu oluliselt ei teki, kuna veokite liikumiskiirus on väike. Kui kuivemal perioodil esineb tolmuteket, siis tuleb selle piiramiseks vajadusel teid niisutada.“
- „KMH käigus tehakse modelleerimise teel kindlaks müra ja tolmu leviku ulatus mäeeraldisel toimuvatest tööprotsessidest ja väljaveotedelt ning tuuakse välja leevendavad keskkonnameetmed nende leviku ära hoidmiseks.“
- „Kavandatava tegevusega kaasnevate müratasemete vastavust lähimate tundlike objektide juures võrreldakse keskkonnaministri määrusega nr 71 sätestatud piirväärtustega.“

Keskkonnavalda nr KMIN-096 mäeeraldise laiendamise taotluse seletuskirjas (Harku IV lubjakivikarjäär) on välja toodud järgnev:

- „Maavara kaevandamise, töötlemise ja transportimisega kaasneb müra, mida tekitavad karjääris töötavad kaevandamismasinad. Ekskavaatorite, buldoosrite ja kopplaadurite müratase jääb vahemikku 84...90 dB. Müraallikast eemaldudes müratase alaneb. Avamaal 100

m kaugusel alaneb müratase 32 dB, 200 m kaugusel 38 dB ja 300 m kaugusel on sumbumine 5 dB iga 50 m kohta. Karjääris on müra summutavateks täiendavateks teguriteks karjääri seinad ja katendist vallid.“

- *„Välismüra normtase III kategooria segaalal (elamud ja ühiskasutusega hooned, kaubandus-, teenindus- ja tootmisettevõtted) on päeval 65 dB ja öösel 55 dB (Keskkonnaministri 16.12.2016 määrus nr 71“ Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“). Seega saavutatakse avamaastikul päevane normatiivne müratase müraallikast 50 m kaugusel ja öine tase 150 m kaugusel.“*
- *„Oluline mõju võib tekkida kinnisvarale mäeeraldiste läheduses lõhketöödest põhjustatud maavõngete (vibratsiooni) tõttu. Kaevandamisel tekkivaid keskkonnamõjusid saab viia normatiivsetesse piiridesse leevendusmeetmete abil või leevendavate alternatiivide kasutuselevõtul, rakendades aruandes väljapakutud leevendusmeetmeid.“*
- *„Kaevandamise tulemusel muutub jäädavalt reljeef, mis ei taastu. Kaevandatud mäeeraldis suurendab veelkordselt juba kujunenud olukorda (nn suurt auku) selles piirkonnas. Seega seiret ja vajadusel leevendust vajavad tegevused, mis on seotud lõhketöödega ja killustiku tootmisega (müra, vibratsioon, tolm).“*

Amet on tutvunud esitatud materjalidega ning märgib täiendavalt järgmist:

- Planeeritavalt alalt lähtuvad müratasemed ei tohi müratundlike hoonetega aladel ületada keskkonnaministri 16.12.2016 määruses nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“ (edaspidi KeM määrus nr 71) lisas 1 toodud normtasemeid.
- Maksimaalne müratase ei tohi ületada tööstusmüra korral vastava mürakategooriaga alal müra liigile kehtestatud normtasest rohkem kui 10 dB (KeM määrus nr 71 § 6 lg 2).
- Impulssmüra põhjustavat tööd võib teha tööpäevadel kella 07.00-19.00. Impulssmüra piirväärtusena rakendatakse asjakohase mürakategooria tööstusmüra normtasest.
- Jälgida, et karjääri töö käigus tekkivad vibratsioonitasemed ei ületaks sotsiaalministri 17.05.2002 määruses nr 78 „Vibratsiooni piirväärtused elamutes ja ühiskasutusega hoonetes ning vibratsiooni mõõtmise meetodid“ § 3 toodud piirväärtused.
- Esitada müra ja vibratsiooniuringud ametile hindamiseks.
- Teha koostööd kavandatava karjääri ümbruse elanikega, leidmaks üheskoos parim lahendus. Teavitada elanikke eelnevalt suurematest mürarikaste tööde teostamise ajast ning tööde kestusest, vältimaks teadmatusest tingitud kaebusi.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kristina Jaroševitš
vaneminspektor
Põhja regionaalosakond

55674859
kristina.jaroševitš@terviseamet.ee